

I.E.S. AGRA DO ORZÁN

DEPARTAMENTO DE XEOGRAFÍA E HISTORIA

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA (cursos LOMCE)

CURSO 2022-2023

CRITERIOS DE AVALIACIÓN.

Decreto 86/2015, do 25 de xuño, polo que se establece o currículo da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia [DOG 29-06-2015].

2º ESO - XEOGRAFÍA E HISTORIA.

Bloque I.- HISTORIA.

Unidade 1.- A fragmentación do mundo antigo.

- 1. Establecer o paso da Idade Antiga á Idade Media.
- 2. Expor a nova situación económica, social e política dos reinos xermánicos.
- 3. Explicar o Imperio bizantino como continuación do Imperio romano de Oriente.
- 4. Describir o Imperio carolinxio como último intento de reconstrución do Imperio de Occidente.
- 5. Expor o nacemento dunha nova relixión: o Islam.

Unidade 2.- Al-Ándalus.

- 1. Explicar o proceso de expansión do Islam no mundo e en al-Ándalus e saber identificar as distintas etapas da súa historia.
- 2. Analizar a evolución dos reinos cristiáns e musulmáns, nos seus aspectos socio-económicos, políticos e culturais e comprender o proceso das conquistas e a repoboación na península ibérica.
- 3. Caracterizar a sociedade e as diferentes formas de goberno existentes nas distintas etapas de al-Ándalus ao longo dos séculos de dominación musulmá, aludindo ás súas actividades económicas e ao seu xeito de organización.
- 4. Recoñecer as características da arte islámica e andalusí e identificar os monumentos de época andalusí que se conservan no noso territorio.
- 5. Explicar os trazos da cultura islámica, valorar a súa riqueza en al-Ándalus e recoñecer a importancia da herdanza musulmá no noso patrimonio.

Unidade 3.- A Europa feudal.

- 1. Identificar os factores que propiciaron a aparición e o desenvolvemento do feudalismo tras a morte de Carlomagno, explicar a organización social feudal e as súas consecuencias económicas e sociais.
- 2. Explicar a composición dos estamentos da sociedade medieval, os seus trazos distintivos e os pactos de fidelidade e vasalaxe dos distintos grupos sociais que integraban o sistema feudal.
- 3. Analizar a nova situación social, política e cultural na época do feudalismo: estrutura e organización, xeitos de vida e relación coa Igrexa.
- 4. Estudar a clase social fundamental que sostén o sistema feudal: o campesiñado.
- 5. Entender o concepto de crise e as súas consecuencias económicas e sociais.

Unidade 4.- A orixe dos primeiros reinos peninsulares (séculos VIII-XIII).

- 1. Explicar a importancia dos reinos cristiáns da península ibérica durante a Idade Media e a súa evolución.
- 2. Expor o desenvolvemento de León e de Castela.
- 3. Entender a importancia do Camiño de Santiago na Idade Media e valorar a achega cultural das comunidades peregrinas.
- 4. Comprender que eran as repoboacións, como se realizaron e evolucionaron.
- 5. Expor a ofensiva territorial dos reinos cristiáns entre os séculos XI e XII e a consecuente evolución das fronteiras dos seus reinos.
- 6. Coñecer a importancia de certos personaxes destacados relacionados co período histórico estudado.

Unidade 5.- A cultura e a arte do Románico.

- 1. Recoñecer a importancia da Igrexa e dos mosteiros na Idade Media.
- 2. Analizar as formas de expresión artística do Románico: arquitectura, pintura e escultura.
- 3. Explicar a influencia da arte románica na península ibérica.

Unidade 6.- As cidades da Europa medieval.

- 1. Coñecer as razóns que estimularon o renacemento da vida urbana: consecuencias da expansión agraria e comercial que se produciu en Europa occidental a partir do século XI.
- 2. Describir as características das cidades medievais e dos grupos sociais que vivían nelas: formas de

gobierno e actividades económicas.

- 3. Explicar a importancia da burguesía e o seu papel fundamental no desenvolvemento de Europa na Baixa Idade Media.
- 4. Entender o concepto de crise, as súas causas e as súas consecuencias económicas e sociais

Unidade 7.- Os grandes reinos peninsulares. Séculos XIII-XV.

- 1. Coñecer os feitos que posibilitaron a consolidación e evolución dos reinos hispánicos e localizar nun mapa o desenvolvemento da Reconquista dos reinos de Castela, Portugal e a Coroa de Aragón.
- 2. Describir a forma na que se efectuou a repoboación dos territorios conquistados polos reinos cristiáns.
- 3. Explicar a organización do poder e as institucións e a economía gandeira de goberno da Coroa de Castela.
- 4. Expor a organización do poder e as institucións da Coroa de Aragón.
- 5. Describir a convivencia entre varias culturas na península ibérica.
- 6. Analizar a crise económica, social e política que tivo lugar na Baixa Idade Media na Coroa de Castela e na Coroa de Aragón.

Unidade 8.- A cultura e a arte do Gótico.

- 1. Explicar o renacer cultural europeo occidental tras unha época de profunda crise.
- 2. Explicar as principais características da arquitectura gótica e a súa construción máis representativa.
- 3. Recoñecer os caracteres da pintura e escultura da arte gótica e comentar obras representativas.
- 4. Expor a presenza do estilo gótico na península ibérica e en Galicia.

Bloque II.- XEOGRAFÍA

Unidade 9.- O escenario físico das actividades humanas.

- 1. Localizar espazos xeográficos e lugares nun mapa ou nunha imaxe de satélite, utilizando datos de coordenadas xeográficas.
- 2. Ter unha visión global do medio físico de España e de Galicia, e das súas características xerais.
- 3. Situar no mapa de España as unidades e os elementos principais do relevo peninsular, así como os grandes conxuntos ou espazos bioclimáticos.
- 4. Situar no mapa de Galicia as unidades e os elementos principais do relevo, así como os grandes conxuntos ou espazos bioclimáticos.
- 5. Coñecer e describir os grandes conxuntos bioclimáticos que conforman o espazo xeográfico español e galego.
- 6. Coñecer os principais espazos naturais de España e de Galicia.

Unidade 10.- Os habitantes do planeta.

- 1. Bloque 1. Coñecer, describir e valorar a acción do home sobre o medio ambiente e as súas consecuencias.
- 1. Asimilar e empregar os conceptos e coñecementos básicos sobre a demografía e a distribución da poboación no mundo, Europa e España.
- 2. Analizar e interpretar documentos e información demográfica presentada en diferentes formatos.
- 3. Describir e explicar a distribución da poboación no mundo e as características demográficas das súas diferentes zonas.

Unidade 11.- A poboación española.

- 1. Analizar e interpretar documentos e información demográfica presentada en diferentes formatos.
- 2. Explicar con detalle as características básicas que presenta a poboación española: distribución e evolución da poboación.
- 3. Analiza e reflexionar sobre problemas, retos e realidades da sociedade española relacionados coa súa demografía.

Unidade 12.- As sociedades humanas e os fenómenos migratorios.

- 1. Analizar diferentes tipos de documentos e fontes de información sobre as sociedades humanas e os movementos migratorios na actualidade.
- 2. Describir os principais tipos de organización das sociedades e valorar positivamente a diversidade

cultural e social propia da nosa sociedade.

- 3. Caracterizar os fluxos migratorios no mundo analizando as súas causas e as súas repercusións.

12.5.- Estándares de aprendizaxe e competencias clave:

Unidade 13.- As cidades e os procesos de urbanización.

- 1. Bloque 1. Caracterizar a cidade como un ecosistema humano e describir modelos de desenvolvemento sostible.
- 1. Bloque 2. Analizar diferentes tipos de documentos e fontes de información sobre os poboamentos urbanos.
- 2. Describir as principais características da cidade: definición, morfoloxía e funcións.
- 3. Expor as principais características do espazo urbano español.

Unidade 14.- Natureza e sociedade: harmonías, crises e impactos.

- 1. Bloque 1. Interpretar datos, evidencias e información relacionada co medio ambiente ou cos problemas medioambientais analizando diferentes fontes e formatos de información.
- 2. Bloque 1. Realizar de forma eficaz tarefas ou proxectos, ter iniciativa para emprender e propor accións relacionadas co medio ambiente e a súa preservación.
- 3. Bloque 1. Estimar o grao de idoneidade dalgunhas políticas sociais, económicas ou territoriais en relación ao medio ambiente e a súa preservación.
- 1. Bloque 1. Analizar problemas medioambientais de España e da propia redonda analizando as súas causas e posibles estratexias para resolvelos.
- 1. Bloque 2. Analizar problemas medioambientais de España e da propia redonda analizando as súas causas e posibles estratexias para resolvelos.
- 2. Bloque 2. Asimilar e comprender o concepto de sustentabilidade e as prácticas relacionadas coa xestión sostible que podemos facer dos recursos.